

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina metams 10 l., pusmečiui 6 l., 1 mėn. 1 l. 20 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 20 c. visiems.

Skelbimai: petito eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Laisvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr.

Kariuomenė yra priemonė tautos idealams atsiekti.

Apleistas darbas.

„Didžiausią atiduosite naudą
Tėvynei, pakeldami ne namų
stogus, bet piliečių dvasią“.

Epiktetas.

(Filosofas, gimęs 50 m. po Kr.)

Švietimas kariuomenėj — apleistas, bet taip svarbus darbas. Dalių daugumoje švietimas stovi paskutinėje vietoje ir tiesiog apverktinas. Nepasakyčiau, kad kariuomenėje nebūtų inteligentų, kurie negalėtų dirbti šioje taip apleistoje dirvoje; švietimo darbininkų butų užtektinai, kad tik daugiau pas juos noro ir valios. Esančioji kariuomenėje inteligentija dažnai skundžiasi nuobodumu, o nuobodumas visuomet esti ten, kur gyvenimas bus be darbo, idėjos ir tikslo. Nuobodžiavimas yra išrodymu, kad žmogaus gyvenimas neina tikroju keliu: gyvena tik jo kūnas, atlikdamas savo fiziologiškas funkcijas. Dvasia gi prakilnesnė žmogaus dalis, neturėdama peno bei darbo, išreiškia savo reikalavimus — nuobodumu.

Darbo yra daug, dirva pasidarbavimui plati, užžėlus ir reikalauja daug darbininkų. Juk dauguma pašauktų kariuomenėn — paskendę tamsumoje, neturi nė mažiausio gaus, visuomenės ir pačios. Reikia pabrėžti, kad kariuomenėje mūsų patys švie-
kieji žmonės, patys gražieji mūsų žaliukai.

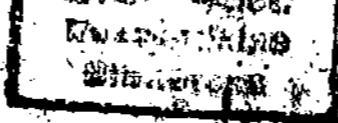
Iš Klaipėdos sukilimo: Sukilėliai bombomis užmeta ir palma prancūzų ginama prefektūrą.

supratimo apie žmo-
Valstybės gyvenimą.

„bargan“, pinigus gi komisija sumokėdavo vėliau
surinkus iš savo dalies karių aukų. Kariai aukodavo

yra tų, kurie galėtų išblaškyti tamsumus, paaiškinti ir nušviesti jiems paprasčiausius gyvenimo klausimus. Yra vaškas, bet nėra lipdytojo, kuris nulipdytų iš to vaško dorą, prakilnų žmogų — lietuvių. Kas pikčiausia yra, kad dauguma iš kariuomenės grįžta labiau ištvirkę, negu buvo pirm pastojimo kariuomenėn. Kariuomenė, skirta Tėvynės gynimui, vietoj tampa ištvirkimo lizdu. Nėra vadovų, kurie vestų jaunas sielas tikru keliu. Jeigu tikras piemuo miega, visuomet atsiranda tykojantis ir progos laukiantis piemuo — vilkas. Jisai, pasinaudojęs piemens apsnūdimu ir apsileidimu, padaro sunkiai atitaisomų skriaudų. Ar gi mūsų inteligentijai ir visiems susipratusiems mažai pamokinimo Rusijos gyvenime? Juk ten ta baisi bolševizmo ir suirutės šmėkla įvyko tik ačiu neišpasakytam liaudies tamsumui.

Po 1920 metais vasario mėnesio švietimas mūsų kariuomenėj buvo įgavęs didesnio susijdomavimo: vietoj labai buvo dirbama švietimui. Buvęs tada Generalio Štabo Literatūros Skyrius padėjo įsteigti kariuomenėj apie 100 knygynėlių po kelis šimtus knygų kiekviename. Įsteigiama buvo tokiu būdu: dalyj susidarydavo švietimo komisija, kuri kreipdavosi į Liter. skyrių, prašydama padėti jai šviet. kom. iškart pinigų neturėdavo sumokėti, tai Lit. Sk. duodavo knygynėlių „bargan“, pinigus gi komisija sumokėdavo vėliau surinkus iš savo dalies karių aukų. Kariai aukodavo

didžiu noru. Per kelis tų knyg. veikimo mėnesius švietimas žymiai pakilo, buvo atsiradus daugybė, susipratusių: apsiskaičiusių kareivių. Be to buvo daromi švietimo komisijų atstovų suvažiavimai, buvo išdirbta, nustatyta ir vykdoma plati švietimo programa. Laikui bėgant, šis prakilnus darbas tapo vėl apleistas. Ar dabar mes tiek esame pagedę, kad mums visai nerūpi mūsų Tėvynės gerovė? Juk vienas didžiausių Tėvynės labui darbų, tai švietimas. Mes snaudžiame, bet nesnaudžia mūs nepriklausomybės priešai klaidina žmones, ieškodami aukų tarpe nesusipratusių ir tamsių. Ar ne laikas būtų vėl tokius knygynėlius kurti.

Gyvenimas yra tai nuolatinės nesiliaujančios kovos laukas kurioje pergali moraliai stipresni, tas gi stiprumas įgyjamas tik per apsišvietimą. Tauta veikdama, vien ginklu, neturėdama tam tikros kultūros (apšvietimo), neturės pasisekimo.

K. Abaravičius.

Juozas Žengė.

Mahabharata.

I. Šiandie.

Šiandie tik geležis, šiandie Mahabharata,
Šiandie susprogs įsikarščiavusi granata.

Šiandie pats Kovas tankan įsisėdęs drožia,
Šiandie, kai kris granata, žemė atsivožia.

Po šimts! Kam karžygiu šiandie neskirta būti
Nūn per Mahabharata skirta nepražūti.

II. „Panai“.

„Panai“ legijonai ir „Tatarska jazda“
„Geležino Vilko“ bijot — širdys plazda.

„Geležinis Vilkas“ Vilniaus miestą žino
Jį pirmiau už jus, pirmiau pažino.

Vilniun „Želigovskių“ nors pristatėt rinka.
Kas iš to, jei drebint skirta „panui“ kinka.

Kogi, „panai“, Vilniun susirinkot, kogi?
Pamatysit: Vilnius „panams“ vieta nepatogi.

III. Pirmyn!

Pirmyn! Mahabharata!
Susprok šrapnelė ir granata.
Nutilo priešo batarėja,
Nes tyčia mūsų prakalbėjo.

Kautynių skyriai ugnį žeria.
Krūtinės valioj valion neria
Pirmyn per kulipkinę dainą
Kautynių skyriai eina, eina...

Dabar šrapnelės ir granatos
Per mūšio nerštą Vilnius matos.
Pirmyn! Mahabharata! —
Te Vilnius priešo nusikrato.

(Mahabharata — Indų epos, maždaug,
kaip ir Iliada, bet už ją didesnis.

R e d.)

Suomių šauliai.

(Žiūrėk „Kario“ 9 Nr.).

Instruktorių paruošimas ir auklėjimas. Skyddskārų dalių vadais, pradedant nuo kuopos, be retų atsitikimų, yra karininkai, prikomanđiruojami prie Skyddskārų, kaipo instruktoriai. Trūkstančiam kuopų ir mažesnių dalių vadams paruošti sudaromi yra keliose Suomijos vietose kursai savanoriams, užimantiems būriuose puskarininkų vietas. Baigę tuos kursus gauna atsargos „karužo“ laipsnį ir Skyddskārų karininko pareigas. Skyddskārų karininkai yra visi vieno laipsnio, skiriasi gi tik pareigų ėjimu; jų ženklas — mėlyna skardele iš abiejų apikaklės pusių su sidabrine eglės šakele. Vyriausiojo štabo karininkai turi auksinę šakelę.

Dabartiniu laiku kursai Skyddskārų karininkams paruošti yra 10 vietose, iš tų dviejose vietose švediška kalbantiems.

Kareiviai mokinami yra sulig vokiečių statutų. Prikomanđiruotų prie Skyddskārų aktyvės armijos karininkų ir „Skyddskārų karininkų“ rikiuotėje, įgulos tarnyboje ir lauko tarnyboje išlavinimas yra labai aukštas, imant domėn savanorių Skyddskārų sąstatą kurs gali lavintis pripuolamai.

Kas vasarą kiekviename apskrityj ruošiami yra manevrai visiems „šauliams“ ir 1—2 mėnesių vasaros stovykla. 1921 m. be manevrų atskirų apskričių, buvo daromi manevrai kelių apskričių iš syk. Manoma organizuoti vasaros stovyklas nuolatinėms kariuomenės dalims ir Skyddskārams kartu.

Į fizinį ir sporto lavinimą kreipiama irgi daug dėmes. Tuo auklėjimu vadovauja sk. vyriausiojo štabo sporto skyrius, kuris išdirba sporto srityj programas, paruošia instruktorius, aprūpina provincijos Skyddskārų gimnastikos bei sporto įrankiais ir t. t.

Kiekviename Skyddskārų apskrityj yra mokymo instruktorius, kiekviename gi Skyddskārė — sporto instruktorius, kai kur net po kelis; pavyzdžiui, Elsinčiuose, vienas kiekvienai kuopai.

Privalomi visiems Skyddskārams yra gimnastikos pratymai, žiemą gi bėgiojimai smėgčiūžomis.

Visi būriai užsiima lengvąja atletika: skritulio stūmymu, ieties mėtymu, bėgimais ir šokimais (į aukštį).

Įvesta ir sporto žaidimai, kaip futbolas ir suomių žaidimas sviediniu — „Pitkápallo“. 1922 m. turėjo būti įvestas su kai kuriais pakeitimais amerikiečių „Basbole“.

Rungtynės daromos tarp visų atskirų Skyddskārų reprezentacijų sulig programos privalomos kariuomenėje.

Tos rungtynės, įvykstančios įvairiuose didesniuose Suomijos miestuose, turi sekančią tvarką: 1) kiekvieną pavasarį daromi gimnastikos konkursai, 2) kiekvienų metų spalį m. pradžioje — lengvosios atletikos rungtynės ir futbolo rungtynių užbaigimas, 3) kiekvieną žiemą — smėgčiūžių konkursai.

Bendroms rungtynėms Vyriausias Skyddskārų štabas skiria kas met dovaną: taurių, medalių ir t. t., užpirktų visos organizacijos lėšomis!

Skyddskārai turi vieną bendrą atstovaujančią futbolo komandą, kuri rungtinasi su civilėmis komandomis.

Panašiai, kaip ir mūsų Šaulių Sąjunga, Skyddskār būdama idėjine savanorių organizacija, turi tikslą palaikyti krašte vidurinę tvarką ir, reikalui esant, padėti aktyviai kariuomenei. Išlikus karui Skyddskār gali išstatyti 40.000 kuogeriausiai paruoštų žmonių, atleidamas kariuomenę nuo sargybos pareigų ėjimo ir nuo vidaus tvarkos daboјimo, bei pildydamas kaikuomenės darbus užpakalyj. Taikos laike skyddskārystai irgi laiko sargybas, kas leidžia bent kiek sumažinti kariuomenės skaičių.

Esant vidaus suirutei Skyddskär nesikiša jon, bet tik palaiko tvarką.

Suomių jaunimas, matyt, noriai dalyvauja toj patriotinėj organizacijoj, nežiūrėdamas savo gero; visuomenė gi prijausdama, teikia jai moralinės ir medžiaginės paramos. Organizacijai palaikyti vyriausybė skiria kas met pašalpą (1921 m. davė 25 mil. suomių markių). Likusias išlaidas padengia visuomenė aukomis, geriau pasakius mokesniais, kuriuos pati ant savęs uždeda; mokesniai tie duodami reguliariai ir paskirtame didume.

Dalis surinktų lėšų skiriama apmokėti karininkus — dalių vadus (pradedant nuo kuopos) bei raštinių personalų.

Kalbantis kinematografas.

Išradus kinematografa, svajoja apie suderinimą su juo garsų — kalbos ir muzikos. Mėginimai įvykdyti baigėsi lig šiol nepasisekimais. Svarbiausia nepasisekimo priežastis, tai negalėjimas sutaiškinti slenkančio ant ekrano vaizdo ir gramofono garsų.

Galop kėblus kalbančiojo kinematografo klausimas tapo išspręstas.

Trys išradėjai Vogt, Engl ir dr. Massolle po ilgų darbų ir bandymų priėjo prie pasekmingo išrišimo. Tam išnaudota šviesa, būtent taip: garsų virpėjimas pakeista šviesos bangavimais ir užfiksuota juos su pagalba fotografijos ant filmos. Peršviečiant filmą vėl apturėta garsas.

Įvykdyti tai reikalingi trys aparatai. Garsus gaudo taip vadinama „elektros ausis“, padaryta naudojantis mikrofону (prietaisas jautrus garsų virpėjimams), sukonstruotu sulig naujausių fizikos reikalavimų. Tam mikrofone yra elektros srovės dalelės (jonai). Nuolatinės garsų virpėjimo bangos, iššaukia aparate virpėjimus, kurie dar sustiprėję tūkstanteriopai, pereidami per taip vadinamą katódų vamzdį. Aparato mikrofono virpėjimai apsireiškia kaip stiprėjanti, tai silpstanti elektros srove, kurią lieka pakeisti šviesos bangomis. Tam tikslui srovė yra perleidžiama per specialę lempą, kur nuo srovės stiprumo keitimosi žiba tai šviesiau, tai tamsiau. Tokiu būdu garsų bangos pakeičiamos į šviesos bangas.

Viename filmos kaspino šone yra siaura juostelė, kaip tik tos lempos peršviečiama. Nuo šviesos jėgos mainymosi ant juostelės lieka žymės mažučių skersų juostelių pavidale. Peršviečiant paskui filmą, šviesa puola į taip vadinamą „elektros akį“ aparatą, turintį stiklinės grušios formą; tos „akies“ viduje yra metalinė konstrukcija.

Nuo puolančios į „akį“ šviesos, kyla „akyje“ elektros srovės virpėjimai, kurie patekę į speciales metalines plokštes, kaip ir kokį telefoną, vėl pasikeičia į garsų virpėjimus.

Perėjęs per tiek įtaisų garsas gali būti vėl reprodukuojamas kino salėje, kartu su atatinamu paveikslu.

Kokio nors pasivėlinimo ar skubinimosi tarp vaizdo ir garso negali būti.

Pirmi kalbančiojo kinimatografo bandymai Berlyne pasisekė kuogeriausiai. Sunku dabar spręsti, ar ateitis lemia jam didelį pasisekimą, ar parodys kokių nors naujo išradimo trūkumų. J.

Aš esu tikras, kad Jūs dar ne vieną liaurų šakelę įpinsite į mūsų ginklo garbės vainiką besikaudami už mūsų karštai mylimos Tėvynės nepriklausomybę. Generolas S. Žukauskas.

Opera „Demonas“.

Valstybinė opera antru kart duoda galimybės kariais pamatyti pasaulinių kurinių ir pasigerėti jais. Sausio mėnesį buvo suvaidintas „Faustas“, dabar ko vo m. 10 d. 18 val. bus parodytas „Demonas“. Operos turinį neužtektinai į tai pasiruošusiems sunkiau suprasti negu dramos ar komedijos. Operoj priseina sekti vaidinimą muziką, dainavimą ir žodžius. Neįgudusiam klausytojui sunkoka visa tai kartu suvokti. Pereitą kart prieš prasidedant vaidinimui „Fausto“ turinį atpasakojo mums gerb. Kan. Tumas. Žinodami turinį kariai galėjo daugiau domės kreipti į dainavimą, muziką ir vaidinimą.

Šiuo kart supažindinsiu karius su „Demonu“

Veiksmas eina Kaukaze, Gruzijoje. Skrenda ir sustoja ant uolos viso pikto genijas Demonas keikdamas pasaulį, kad neranda pasitenkinimo. Gieda pragaro dvasių ir dangaus galybių chorai. Nusiminusiam Demonui pasirodo Angelas ir įkalbinėja pasaulį mylėti, bet ne keikti. Demonas sakosi norįs laisvės ir aistros, bet ne ramybės. Taip ir išsiskiria. Tuo užsi baigia pirmas veiksmas.

Antram veiksme iš Gruzinių kunigaikščio (knežiaus) Gudalo rūmų išeina jo dukters Tamaros draugės vandens iš Aragvos semti. Vėliau išeina Tamara paskui ir jos auklė. Tamara juokauja su draugėmis ir giriasi tuoj išeisianti už vyro. Pasirodo Demonas ir tampa sužavėtas Tamaros gražumu. Tamarai darosi neramu, bet auklė ją ramina ir sako, kad ryt su dovanomis atvyksta jos sužadotinis knezius Sinodalas. Tamara nurimsta ir nori kuogreičiau pamatyti sužadotinį. Bet vėl pasirodo Demonas, prisipažindamas jas karščiausią meilę. Tamara jį pamato ir nustemba. Demonas dingsta. Tamara apie tai pasakoja savo draugėms. Draugės ją ramina ir veda namo.

Tračias veiksmas. Tamaros sužadotinis kneziui, Sinodalas, sustojęs kalnuos su karavanu (palydovais) nakvynės, siunčia siuntinį pas Gudalą pranešti jam, kad jis atvyks vestuvėms ryt dieną. Gailisi, kad turilsėtis. Jis norėtų sakalu pats vienas nukristi pas Tamarą. Visi jį ramina. Tarnas nurodo kneziui kopytėlę, kur reikia pasimelsti, jei čia nori be pavojaus nakvoti. Knezius pažada pasimelsti rytoj. Karavanas užmiega tik knezius neramastyje blaškosi. Vėliau užmiega svajonėse apie Tamarą. Pasirodo Demonas ir lemia jam pražūtį. Karavaną puola plėšikai osetinai. Kovoje knezių sunkiai sužeidžia ir jis miršta.

Ketvirtam veiksme svečiai ir giminės laukia jaunųjų ir garbina seną narsų knezių Gudalą. Atvyksta Sinodalo siuntinys ir praneša apie atvykstantį sužadotinį. Linksmynasi ir šoka (baletas). Besilinksminant kyla triūkšmas, girdimas iš tolo. Įneša Sinodalo lavoną. Tarnas pasakoja, kaip atsitiko. Didžiausiai kenčia Tamara ir prašo, kad ją laidotų kartu su Sinodalu. Nežiūrint raminių jį nebemato gyvenimo tikslo. Pasirodo Demonas ir vėl pasako ją mylįs. Tamara pažįsta girdėtą balsą. Knežiaus lavoną išnešą ir leidžia nusiraminti Tamarai, kuriai vėl pasirodo Demonas ir žada jai „berybius oro plotus“. Į klausimą: kas jis? Demonas atsako lankysias ją naktimis ir aukso sapnus atnešias. Atėjus Gudalui ir kitiems, Tamara pasisako kad ją persekvoja kaž kokie burtai ir prašo leisti ją į vienuolyną. Gudalas nesutinka, tik tarno prikalbintas, leidžia ir prašo jo neužmiršti. Tamara išeina vienuolynan.

Penktas veiksmas vaizduoja vienuolyną iš lauko. Vienuolyno kieme, nakti Demonas pasiryžęs pakeisti savo gyvenimą ir, prakeikęs atgyventą amžių, nori eiti vienuolynan, bet čia susitinka su Angelu, ku-

ris draudžia Demonui paliesti šventovę. Demonas puola vienuolyną: Angelas dingsta.

Šeštąm veikime parodytas vienuolyno vidus. Vienuolyne Tamara nerimastauja ir svaioja apie paslaptingą nepažįstamą. Įėjus Demonui į Tamaros kambarėlį į jos paklausimą: „Kas jis?“ Demonas atsako, kad visa, ką tik mato ir jaučia, atneša jai po kojų. Kadangi Tamara jo vis tik bijo, tai jis prisipažįsta, jog Tamara savo meile prie jo jam sugražintų dangų, jis taptu nauju angelu. Jis mylis ne žemės meile ir prašo suprasti jo skausmus. Jis viskuo prisiekia savo ištikimybę, nes per jos meilę jis susitaikintų su dangumi. Pasigirsta vienuolių rytinės giesmės. Tamara prašo jo išėti; Jis ją būria žvilgsniu ir laimėja — pačiuojoja. Tamara miršta. Ateina Angelas ir praneša, jog Tamara per kančias rojų laimėjusi. Demonas, pasijutęs vėl vienas, dingsta.

Veikalas įspūdingas, vertėtų susidomėti ir kas ne mato pamatyti, o kas matė pasigrožėti.

J. S.

Karo chronika.

Užsieniuose.

— **Kareiviavimo klausimas Latvijoje.** Latvių seimo karo reikalų komisija nutarė kareiviavimo laiką kareiviams sutrumpinti iki 6 mėnesių. Apsaugos ministeris siūlė ne mažiau pusantų metų. Šį klausimą neužilg spęs seimas.

— **Lenkijoje.** Valstybės prezidentui pirmininkaujant, neseniai buvęs Varšavoje slaptas politinis posėdis, kuriame dalyvavę ir prancūzų. Šiame posėdyje svarstė prancūzų reikalavimą, kad Lenkai pasižadētu dalyvauti žygiuose prieš Vokietiją. Lenkai atsakė, kad atsižvelgiant į vidaus ir užsienio politikos padėtį (Klaipėda ir Rusija), jie negali išpildyti prancūzų reikalavimo. Prancūzams sutikus duoti 400 milijonų frankų paskolos, lenkai pasižadėję dalyvauti Dancko ir Rytų Prūsų okupavime. Kariniu atžvilgiu organizacijos bū-

siančios Varšuvos generalio štabo žinioje; amunicija pristatyta Prancūzai. Lenkai šiam reikalui paskirtų 40 tūkst. kareivių Paskutinioms žiniomis jau esama sušauktų savanorių 6 sąjungoms padaryti.

— **Naujos naudingos dujos.** Žymus Anglų nuodlinamųjų dujų žinovas Dr. Baker pranešęs, kad esą išrasta naujos dujos, kuriuos ne žudo, bet migdina. Jis sako, kad būsiantieji karai būsią daugiau dvasiniai negu fiziniai, nes jų tikslas būsią priešinikus ne žudyti, o tik jos silpninti.

— **Lenkų gudrumai.** Š. m. vasario 5 d. ties Marciniškiais (pas Gedraičius) perėjo mūsų pusėn lenkų karininkas Anatolijus Abo-Marcinkovskis, kuris prisipažino, kad pr. m. rugsėjo 19 d. kuomet neutralės zonos tirti buvo atvykę Tautų Sąjungos Kontrolės Komisija lenkai jo prašė, kad jis neutralės zonoj (lietuvių teritorijoje) iš Širvintų pusės su rankinėmis granatomis užpultų ant automobilio ir užmuštų komisijos narius, kad tokiu būdu suprovokavus lietuvius prieš Tautų Sąjungą ir kitus, kad tai padaryta iš lietuvių tarpo.

— **Anglų kariuomenė Mesopotamijoje.** Angluose buvo keliamas klausimas evakuoti iš Mesopotamijos Anglų kariuomenę. Antrasis Anglų kolonijų sekretorius pareiškė, kad Anglų kariuomenė paliksianti Mesopotamijoje iki nepriklausoma Arabų valstybė būsianti Tautų Sąjungos nariu.

— **Rūro krašte.** Padėtis esanti labai įtempta. Yra baimės, kad gali kilti kokių kivirčių, ir kad Vokietija negalėsianti užtikrinti taiką Rūro krašte. Tarp prancūzų kariuomenės Rūros krašte yra atsiųsta ir negrų (juodųjų) pulkų, kurie labai erzina vietinius gyventojus.

— **Bulgarai koncentruoja didelės karo pajėgas Graikų pasienyje.** Gyventojų ūpas neramus. Gali ištikti naujas karas.

— **Smirnoje.** Anglų vyriausybė įsakė visiems savo karo laivams, išskyrus tik vieną kreiserį „Calypso“, aplieisti Smirną.

— **Prancūzai užėmė Königsvintą, Limbergą ir Liorą.** Tarp Kablincų ir Kōlno prancūzai pasiekė

Tolimoj Odesoj.

(Iš kovos su spaudos uždraudimu).

Maždaug apie 1902 metus Odeson atvyko keli ištremtieji už lietuvių lietuviai: dar visai jaunas liudies mokytojas Juozas Jesaitis, Mariampolės gimnazijos mokinys Juozas Paršaitis (Gabrys), ūkininkas Juozas Rimša ir kiti.

Trumpu laiku Odesoj susidarė gražus inteligentų ir šiaip susipratusių lietuvių būrelis — taip apie 20 asmenų.

Iš jų aš pirmą kartą sužinojau apie mūsų tautinį atgimimą, nes tada aš dar visai jaunutis, ne metuose buvau, o iš Lietuvos dar mažu vaikinuku bebūdamas buvau išvykęs. Nors ir nebuvau nič nieko girdėjęs apie lietuvių tautos atgimimą, bet knygas beskaitydamas, besilavindamas priėjau prie tos išvados, kad lietuviams reikia numesti baurinančią juos lenkų skraistę, reikia atgimti ir nuolatos apie tą milžinišką tautos darbą svajoju, pusiauvaikiškai manydamas, kad būsiu pirmuoju lietuvių tautos žadintoju. Kaip didžiai nustebau ir begaliniai apsidžiaugiau sužinojęs iš ištremtųjų, kad mūsų tauta pradeda atgyti, kad jau esanti visa jos žadintojų eilė. Iš ištremtųjų rankų ir pirmą savo gyvenime lietuvišką laikraštį gavau. Buvo tai amerikoniška „Vienybė Lietuvninkų“.

Ištremtieji nė vienos dienos nesėdėjo be darbo: tuojau ėmė dairytis po miestą, daugiau lietuvių be-

ieškodami. Suradę vieną kitą ištikimą žmogų (ju tarpe ir p. Sriubą, dabar Liet. Banke tarnaujantį) parsišūsdino jų adresu iš Didž. Lietuvos arba ir tiesiog iš Prūsų lietuviškų knygų, laikraščių. Savo vardu knygų gabantis negalėjo, nes juos policija sekė.

Kad tvirtesniais būti visas mūsų būrelis susidėjo draugijon. Draugijos reikalams mokėjom kas mėnesį rodos po dvidešimt kapeikų. Aš buvau išrinktas knyginku, studentas Al. Rymas buvo išdininku, M. Slezevičius (kiek vėliau atvykęs) buvo pirmininku ir labai uoliu lietuvių liudies žadintoju, vėliau „Rūtos“ draugijos steigėjas.

Gabenome visokių knygų: ir maldaknygių, ir didžiulių „Šventųjų gyvenimų“, ir moksliskų, ir socialistinių, ir kuniginių, ir bedieviškų kas kokių pareikalavau. Bet dėl atsargumo su manim knygų reikalais kalbėjosi tik man gerai pažįstami ir ištikimi žmonės. Jie ten toliau su savais pažįstamais knygų reikalus atlikdavo, manęs visai neminėdami. Jei kartais užeidavo koks nepažįstamas žmogus kad ir gražiausiai lietuviškai bekalbant ir klausdavo knygų, aš net neva supykdamas pareikšdavau, kad jokių knygų aš neturiu ir nežinau. — Bijojau provokatorių — išdavikų, o vienam įklampus ir visas reikalus ir kiti draugai nukentėtu.

Susiradus daugiau lietuvių gana daug knygų pardavinėdavau. Džiaugiausi iš savo darbo ir pamylėjau ir jį ir tą pavojų, kuris tą darbą nuolatos lydėjo.

Lennet—Afbatch gelžkelių linija ir užėmė patį Afbatch. Lennet jau seniau užimtas.

— **Iš Klaipėdos Danskan.** Prancūzų karo laivų dalis išėjusi iš Klaipėdos uosto atvyko į Danską. Torpedinis laivas „Lenegal“ paliko 4 prancūzų karininkus, kurie nukeliavo į Varšuvą. Garlaivis „Drance“ iškėlė Danske 40 arklių, priklaususių įgū'ai Klaipėdoje.

— **Prancūzai Rūros krašte** dabar turį 133.000 kariuomenės.

Kiekvienas savais pinigais atsilygino.

(Ne visai juokai).

Po vienos konferencijos Italuose sykiu pietavo pasiuntiniai: Anglų, Prancūzų, Austrių ir Rusų bolševikų. Išanksto susitarė kiekvienas už save savo valstybės pinigais mokėti.

Papietavę pirmučiausia pašaukė tarną Anglų pasiuntinys. Tarnas skubiausiai pribėgo prie jo, žemiausiai besilenkdamas.

— Kiek? — klausia anglas.

— Pusanthro svaro, Jūsų Malonybė, — atsakė tarnas, vis žemai besilenkdamas.

Anglas padavė du svaru, nereikalaudamas gražos.

Paskui pašaukė tarną prancūzas. Tarnas priėjęs prie jo ir mandagiai linktelėjo galva. Atsiskaitant tarnas buvo tį mandagus, bet nesilenkė.

Paskui tarnas lėtai, lyg ir tingėdamas, priėjo prie Austrių pasiuntinio. Vos-ne-vos galva linktelėjo. Austras užgirdęs, kiek jis turi mokėti, vieton pinigų padavė tarnui gelžkelio bagažo raštelį.

— Tamsta man pinigų privalai duoti, — prabilo tarnas nustebęs. — Ką aš su šiuo bagažo rašteliu turiu daryti?

— Matai, Tamsta, — atsakė austras. — Juk žinai, kad mūs pinigai yra labai atpigę, daug jų su savim reik vežioti, kur aš juos visus vežiosiu! Eik su šiuo rašteliu, atsiimk iš bagažo visą pinigų dėžę — kiek ten rasi tai ir bus tavo. Manau užteks.

Pamažėlį susiradau gana daug padėjų: vieni jų knygas gaudavo iš pašto, kiti jas slėpė; treči pasisėdavo toliau; platinom gi maž daug' visi, bet vistik šio darbo man kaipo knygyninkui ir gal kaipo jaučiausiam, tekdavo daugiausia.

Sudarėm apie porą šimtų knygų vien skaitymui. Gulėjo jos pas mane, gražiai ant stalo sudėtos, nes į mano kambarį retai kas lankėsi. Mat beveik visas „operacijas“ su knygomis darydavau kur kitur, kur mažiausia galėjo pastebėti bei įtarti. Tas knygas aš beveik kasdien po miestą tarp pažįstamų darbininkų ar šiaip tarnautojų nešiojau, bekeisdamas ir nuolatos beragindamas skaityti. Vedžiau labai tikslų — užrašinėjimą, kiek kam knygų išduota, kuri knyga kiek kartų buvo paimta skaityti ir t. t. Gaila, kad visi tie užrašai dingę, man per 1905 metus iš Odesos nuo „bėdos“ staiga pabėgus.

Tečiau mes nepasitenkinom vien Odesa: kažkokiais keliais susirišom su Čiornaja Padina.

Tai didelis kaimas Saratovo gub., Volgos pakraščiuos.

Ten gyveno lietuviai, Muravjovo — Koriko už 1863 metų sukilimą ištremti. Jie laišku paprašė mus jiems knygų parūpinti. Kelis kartus mes jiems knygų siuntėme. Tada jie turėjo lietuvių mokytoją, rodos ir kunigą, kurie (ar kuris) su mumis ir susirašinėdavo. Kažkas jų, rodos ir Odeson buvo kažkokiu reikalu užklūvęs, tai gi ir su mumis susipažino. Mums

Bolševikas gi, kai prie jo susiraukęs priėjo tarnas atsiskaityti, pasilenkė pastalėn ir paėmęs iš ten kažkokią mašinėlę, padavė tarnui. Tas nežinojo, ką su ju tur daryti. Bolševikas paaiškino:

— Tai matai, tavorščiau: čia yra pinigų dirbimo mašinėlė — kiek tau pinigų reikia, tiek jų ir pasidaryk. Aš pats neturiu tiek daug laiko.

Tarnui nebuvo kas daryti: kad ir nenoromis, bet mašinėlę paėmė.

Įvykiai neutralėj zonoje.

Suvalkijoje lenkai pastarojoj savaitėj parodė daugiau veiklumo.

Naktį iš 25 į 26 d. vasario mėn. apie 100 lenkų partizanų puolė mūsų pusės neutr. zonoje Liškavos bažnytkaimį. Partizanai apiplėšė gyventojus, išdaužė duris ir langus. Užmušė 2 ir sužeidė 3 vietas gyventojus.

Vas. 26 d. apie 14 val. lenkų partizanai puolė mūsų kariuomenės sargybą ties Paliepių kaimu. Šautuvų ugnimi partizanai buvo atmušti, ir pasitraukė į neutr. zoną. Nuostolių nebuvo.

Vas. 27 d. apie 5 val. 30 min. ryto iki 85 pėsčių ir 18 raitų lenkų partizanų gauja puolė neutr. zonoje Dlugos kaimą. Partizanai apiplėšė kaimą. Užmušti 3 vietas gyventojai ir sužeista dvi moterės ir vienas vyras.

Gyventojams pasipriešinus, partizanai liko atstumti. Iš lenkų pusės 4 nukauti ir 2 sužeisti.

Vas. 28 d. lenkų partizanai skaičiuje 40 žm. puolė mūsų pusės neutr. zonoje Čibarčių kaima (į rytus nuo Liubavo). Vietos gyventojai partizanus išvaikė. Iš gyventojų pusės nuostolių nebuvo.

Vas. 28 d. mūsų pusės neutr. zonoje ties Koknaro folvarku (Kapčiamiesčio apylinkėj) pasirodė lenkų kariuomenės žvalgai. Vietos milicija suėmė du lenkų kareiviu — 41 pasienio apsaugos bataliono.

buvo pranešta, kad Čiornopadiečiai esą susipratę ir giliai tikintieji žmonės. Ne be reikalo gi jie taip sunkiai buvo dėl savo Tėvynės nukentėję: Muravjovas jiems savo nagaiką amžiams tvirtą dvasią, karštą meilę įskiepijo.

Besidarbuodami, besirinkdami, besitardami didžiausiu ilgėsiu laukėme, kada gi bus mums spauda leista, ir nuolatos apie tai kalbėjom. Lyg ir troškome tame tvankiame uždraudimo, persekiojimo, baimės ore. Pagalios susilaukėme.

Tai atsitiko 1904 metais.

Kai atėjo Odeson žinia, kad spauda jau leista — džiaugėmės neišpasakytai, kaip maži vaikai, kuo ne su ašaromis, o gal kiti ir su ašaromis nes juk kai vyskupas Ropas, besilankydamas maždaug tais metais Odesoj lenkų valdomoj, bažnyčioj prabylo į žmones kelis žodžius lietuviškai, kai kurie seni žmonės verkė, taip ilgėjosi savo gimtosios paniekintos kalbos žodį viešai užgirsti.

Bet spaudai leidus mūs darbas Odesoj nepasibaigė, dargi labai išsiplėtė. Kai kurie iš mūs, dar ilgą laiką pasidarbavę Odesoj, grįžo darbuotis Lietuvon ir ligi šiai dienai čia tebesidarbuoja.

Kap. Ruseckas.

Vas. 28 d. lenkų partizanai skaičiuje 25 žm. puolė mūsų pusės neutr. zonoje Dalgininkų kaimą (į pietus nuo Leipalingio) ir pradėjo plėsti gyventojus. Pastariesiems pasipriešinus, partizanai pasitraukė, palikdami visą išplėštą turtą. Iš lenkų pusės 1 nukautas. Gyventojai nuostolių neturėjo.

Vas. 28 mūsų teritorijoje Sapiežiškių, Paviesniku ir Daržininkų kaimų rajone (į žiemų — vakarus nuo Kapčiamiesčio) pasirodė lenkų kariuomenės būrys skaičiuje 50 žm. Įvyko susidūrimas. Iš lenkų pusės 2 kareiviai nukauti ir 3 pateko mums į nelaisvę. Belaisviai 10 pasienio apsaugos bataliono. Iš mūsų pusės nuostolių nebuvo.

Kovo 1 d. lenkų partizanai puolė mūsų sargybas linijoje Kapčiamiestis—Paliepiei—Dluga. 15 val. partizanai apšaudė Kapčiamiesčio miestelį. Mūsų sargybai atidengus ugnį, lenkai pasitraukė. Tuo pačiu laiku gauja iš 80 pėsčių ir 12 raitų lenkų partizanų su 1 kulkosvaizdžiu 2 automat. šautuvais puolė Paliepių kaimą. Partizanai buvo atmušti. 16 val. neutr. zonoje ties Dlugos kaimu pasirodė raiti lenkų partizanų žvalgai, kurie apšaudė kaimą. Vietos gyventojams atsišaudžius, partizanai pasitraukė. Iš lenkų mums pateko 1 pabalnotas arklys.

Kovo 3 d. apie 5 val. ryto lenkų partizanai puolė mūsų teritorijoje Smališkių kaimą (9 km. į žiemų — rytus nuo Kapčiamiesčio). Vietos gyventojai partizanų sutiko ugnimi. Supant partizanus, lenkai neteko 3 nukautų ir išsigandę išmėtė ginklus. Lenkai su keletą sužeistų pabėgo į neutr. zoną. Kaimo apiplėšti partizanams visai nenusisekė.

Valkininkų — Rudziškių ruožte padėtis rami. Lenkai jau pataisė geležinkelio tiltą per Spenglos upelį. Tiltas per Merečankos upę skubiai taisomas.

Giedraičių — Joniškių rajone pasirodė nauja lenkų partizanų gauja iš perrėdytų kareivių.

Vasario 27 d. 4 val. ryto ši lenkų kareivių ir partizanų grupė, sustiprinta 4 kulkosvaizdžiais, vadovaujant 2 karininkams, prasiveržė į mūsų teritoriją ir puolė Malėtų miestelį. Sužeistas vietos pašto viršininkas ir mūsų kareivis. Apšaudyti lenkai apleido miestelį ir pasitraukė į neutr. zoną.

Kovo 3 d. 12 val. mūsų teritorijoje ties Balošos kaimu (į rytus nuo Dubinkų miestelio) pasirodė lenkų partizanų gauja iš 20 žm., kurie slinko Jatančių kaimo kryptimi. Mūsų žvalgai partizanus išvaikė.

Kovo 5 d. 1 val. 30 min. nakties lenkų partizanai, mišku prisiartinę prie mūsų sargybos ties Juodziškio dvaru (į vakarus nuo Giedraičių), apmetė ją granatomis ir apšaudė. Partizanai pasitraukė.

Salakų rajone naktį iš 1 į 2 kovo mėn. lenkų dalys apleido teritoriją, kuri Tautų Sąjungos Tarybos posėdy iš vasario 3 d. skiriama lietuviams. Lenkai pasitraukė iš Vardakiemio, Agliniškių ir Didžiasalio.

V. J.

Kiekvienas viršininkas, vadas visur ir visada turi būti žymiu, energingu ir savystoviu asmenimi.
Majoras J. Laurinaitis.

Pasakojimai iš didžiojo karo.

1. Vado sielos jėga. Buvo tai stipriausių vokiečių puolimų Grand Couronne laiku. Generolas de Castelnau (skaityk Kastelno) diktavo įsakymus esantiems prie jo karininkams. Ramus buvo, nežiūrint didžiausios atsakomybės, kuri buvo jam pavesta. Staiga pribėgo prie jo visas išbalęs jaunas karininkas ir šaukia:

— Pone generole... pone generole... Tamstos sūnus vyresnis leitenantas Ksaveras...

— Nukautas ar sužeistas? — Klausia ramiai generolas.

— Nukautas!

Generolas perbraukė ranka kaktą, tartum norėdamas nuvaryti kažkokią neramią mintį — ir kreipiasi į karininkus, sakydamas: gerbiamieji — dirbkime toliau!

Ir su perplėsta širdimi, bet tyru protu, diktavo toliau įsakymus, nuo kurių priklausė prancūzų armijos likimas.

Kiek laiko praslinkus vyr. leitenantas Gerardas de Castelnau, vyriausias generolo sūnus, tapo sunkiai sužeistas.

Atnešta jį į būtą, kur dirbo jo tėvas su štabu. Nežiūrint pastangų, Gerardas mirė. Generolas pabučiavo jį į kaktą, pridengė veidą skepetaite ir beveik nepakitėliu balsu tarė:

— Puikesnės tavo, sūnau, mirties ir išsvajoti negalima. Prisiekiu tau, kad mūsų kariuomenė atkeršys už tave, kaip atkeršys visas žuvusiųjų šeimynas.

Ir sugrįžo prie darbo. Greit po tam tapo sužeistas trečias vado sūnus.

2. 46-to pulko muzika. (Liūdininko pasakojimas).

Su akimis įbestomis į kapelmeisterį (dirigentą), biski pabale, gal labiau išbalę kaip visados, muzikantai griežė, kaip šiulerių sode (netoli Paryžiaus), nieko nefalšuodami. Pradėjo griežti vietą prie žodžių: „kruvina vėliava pakelta...“ (Marsalietė), kai du muzikantu puolė negyvu, vienas su perkirsta kaklo arterija, kitas su suskeltu kiaušu.

Muzikantai griežė be gaidų, žinojo viską... Kontrabosas kartą jau sužeistas, vėl tapo sužeistas.

Staigi 46-tas pulkas metėsi, kaip vėsula, į priešų apkasus.

— Signalą prie atakos! — riktelėjo kapelmeisteris ir muzikantai užgriežė atakos signalą.

Beveik tuo pačiu laiku vienas iš klarnetistų, pataikytas kulka į pilvą, nusvyro, nūstverė už rankos savo kaimyną, bet šis griežė toliau, neatitraukdamas munštuko nuo lūpų ir tik išvadavo savo ranką iš sužeistojo draugo rankos...

Dešimts muzikantų užmuštų ar sužeistų parpuolė. Likę nenustojo griežę kol kovą neužsi- baigė...

Taip griežė, kad pakelti draugams ūpą, 46-to pulko muzika Vaūquois! (skaityk Vokua).

Mūsų lengvoji atletika.

(Žiūrėk. Kario 9 Nr.).

Rungtynių vaisiai:

- 100 mt. Garbačauskas *) 11,8 sek.
- 400 „ Vokietaitis. *) 59,0 sek.
- 1500 „ Verncholdas 4,57,2 sek.
- 3000 „ Fuksas 11,24,0 sek.
- Šok. į auk. įsib. Garbačauskas *) 1,59,5 mt.
- „ toly „ Laurinaitis *) 5,31 mt.
- Disko mėt. Taišerskas 28,80 met.
- letės mėt. Pudelskis 40,80 met.
- Kūjo mėt. Dapkus 20,04 met.
- Šok. su kart. Vokietais *) 2,500 met.
- Skrit. stūm. Taišerskas 9,57 mt.
- Morėrų grupės: 60 mt. Garbačauskienė 8,6 sek.
- 200 mt. Garbačauskienė 31,4 sek.
- letės mėt. Kamanauškaitė 21,26 mt.
- Visi mot. grubės vaisiai yra rekordais.

Juniorų grupės: 100 mt. Bulvičius *)12,6 sek.

400 mt. Bulvičius *)61,0 sek.

1000 mt. *)3:16,3

Šok. į aukš. įsib. Vairas *)1,50,5 mt.

" " tolį " Stonkus *) 5.19 mt.

Disko mėt. Bulvičius 30,10 mt.

lietės " Petrušis *)36,59 mt.

Kūjo " Bulvičius 21.06

Skritulio stūm. Karpovas 11,15 mt.

Paženklinti *) reiškia nauti rekordai. Be to pas-
tatyta juniorų rekordai:

1500 mt. — Karaliūnas 5 m. 09,2 sek.

3000 mt. Senkus 11 m. 51.8 sek.

Šiose rungtyneose geriausiai buvo: Vokietaitis, Taišerskas, Garbačas, Pudelskis. Iš karių geriausiai buvo: Vokietaitis, Laurinaitis (abu du iš Šarv. Auto Div.) ir Pudelskis (Šarv. Trauk. Pulk.).

Iš moterų Garbačas ir Karnauskaitė (iš L.F.L.S.).

Iš juniorų: Bulvičius, Stonkus, Karaliūnas, Senkus Petrušis.

Po rungtynių birželio mėn. 5 d. Vytauto kalne buvo dalinamos nugalėtojams dovanos — medaliai.

Teisėjais buvo: p. Šodė, Vasiliauskas, Bulota M.

Kaip matome, kad šiose rungtyneose vėl padaryta didelė pažanga. Šias rungtynes sportininkai pavadino „rekordų rungtynėmis“, nes kiekvienoje beveik šakoje buvo pagerinti vaisiai. Rungtynių dalyvių ir žiūrėtojų ūpas buvo kuogeriausias.

Ketvirtos rungtynės įvyko 1922 metais Lietuvos Lengvosios Atletikos Pirmenybėms, rugpiūčio mėn. 12, 13, 14 ir 15 d. Rungtyneose dalyvavo visos Kauno Sporto organizacijos ir iš karių: 3 p. p. ir Šarv. Auto Divizionas. Šiose rungtyneose galėjo dalyvauti tik Lietuvos piliečiai.

Rungtynės praėjo ne įdomiai kaip buvo laukiama, nes prieš tai lietuš lyjo, aikštė šlapia ir takai slydūs. Be to rungtynių tvarka buvo bloga. Rungtynės tęsėsi 4 dienas ir buvo pradedamos su dideliu pasivėlavimu. Nežiūrint blogų sąlygų kaikiuose šakose buvo pasiekti nauji vaisiai, kitose gi net silpnesni už pernykščius.

Rungtyneose dalyvavo: aktyvių, moterų ir juniorų grupės. Didelis nuostimtis buvo kariu.

Rungtynes tvarkė, galima pasakyti, tik vienas K. Bulota.

Pastebėtina, kad labai geros jėgos buvo iš karių tarpo. Taipogi dalyvavo didelis moterų skaičius. Juniorų ši kartą buvo mažai.

Rungtynės praėjo lėtai ir be didelių varžytinių. Buvo keliose šakose gražių varžytinių; laimėjo kariai, sumušdami sportines organizacijas k. t. 100 mt. bėgimą laimėjo ltn. Dervenskas, (3 p. p.) ir Olimp. estafet. bėgime I divizijos komanda, kurioje ypatingai atsižymėjo Vokietaitis (Šarv. Auto Div.) ir Žygelis (3 p. p.).

Didelės varžytinės buvo tarp Juozapaičio (L.F.L.S.) ir Žygelio (4 p. p.) 5000 mt. bėgime, kuriose laimėjo Juozapaitis vien tik taktika.

Šiose pirmenybėse buvo pasiekti vaisiai:

Aktyvių grupėje:

100 mt. ltn. Dervenskas 12,2 sek.

200 " Matulka 26,5 sek.

400 " Vokietaitis 60,3 sek.

800 " Bulota *)2:29,2

5000 " Juozapaitis 19:14,7 sek.

10000 " *) 42 m. 01,5 sek.

Šok. į aukštį įsib. Garbačas 1,60 mt.

" " tolį " ltn. Dervenskas *)5,70 mt.

" " su kartimi Vokietaitis *)2,75 mt.

Trišokis Bulota *)11.10 mt.

Disko mėt. ger. r. Taišerskas *)33.00 mt.

" " ab. ram. " 59,88

lietės mėt. Taišerskas *)42,41 mt.

Kūjo " *)28.88

Skritulio stūm. ger. r. Taišerskas 10,25 mt.

" " ab. r. " 18,77

Vaikščiojimas 1609 mt Bulota 9 m. 17,9 sek.

Estafetinis bėgimas (800, 400, 200 × 1).

I Divizijos komanda — 4 m. 18 sek.

Moterų grupės vaisiai:

100 mt. Garbačas *)15,0 sek.

400 " Karnauskaitė *)76,9 sek

Šok. į aukštį Karnauskaitė *)1,24 mt.

" " tolį Garbačas *) 4,15 mt.

Disko mėt. " *) 17.90

lietės mėt. Karnauskaitė 19,90 mt

Skritul. stūm. Garbačas *)7,48 mt.

Estafetė 4 × 100 mt. L.F.L.S.

Karnauskaitė, Bulotaitė, Vartelytė, Garbačas 66.8 sek.

Juniorų grupės vaisiai:

100 mt. Vagneris 133 sek.

Skritulio stūm. Vagneris 9.54 mt.

Disko mėt. Vagneris 26,11 mt.

200 mt. Krukas 29 sek.

lietės mėt. Karpovas 36,22 mt.

Šok. į tolį įsib. Krukas 4,54 mt.

Estafet. bėg. 4 × 100 Makabi 58,7 sek.

400 mt. bėg. Vagneris 61,9 sek.

Kaip matome, geriausiai buvo Taišerskas, Vokietaitis ir Dervianskas, paskutiniai abu du kariai. Iš moterų: Garbačas ir Karnauskaitė. Iš juniorų daug nedalyvavo, nes buvo išvykę vasaros atostogoms.

Paženklinti *) reiškia pastatyti nauji rekordai.

Rungtynių teisėjais buvo: Bulota V., Bulota M., Stonis, Žilevičius, Stasiūkonis, Pakarklis.

(B. d.).

S. Garbačas.

Sportas.

Anglija-Wales. Tarptautinės futbolo rungtynės tarp Anglijos ir Valės mėgėjų pasibaigė be vaisių 4:4.

Belgija—Francija. Tarptautinės darbininkų futbolo rungtynės tarp Belgijos ir Francijos pasibaigė Paryžiuje Belgų darbininkų 50 laimėjimu.

Latvija. Naujas sporto klubas — Rygos Futbolo klubas susitverė iš buvusių „I M C A“ I komandos žaidėjų. Rygos futbolo klubas bus mums jau gerai pažįstamu savo narių sąstatė iš senų laikų, tik pakeitė vien savo pavadinimą. Klubo valdybon įeina mums pažįstami asmenys: Pirmin. kap. Redlichas, sekret. ltn. Eichmannas, II sekret. H. Baumanas, išdinin. N. Sokolovas ūkio vedėjas Barda E., Reviz. kom.: Bone, Barda A., Dribė.

Futbolo klubo tikslas pastatyti Latvijoje futbolo žaislą į aukštesnį laipsnį, sudaryti gerą avangardą, kuris būtų Paryžiaus Olimpiadoje ir sudaryti konkurencijų Latvių nugalėtojui „Keizervaldui“. Rygos Futbolo klubas turi didelės simpatijos prie Lietuvos Fizinio Lavinimos Sąjungos futbolininkų.

Slavų olimpiada kaip matoma, neįvyks dėl nesusipratimų ir boikoto tarp Lenkų ir Čekoslovakų. Ukrainiečiai ir rusai irgi šalinasi. Lieka tik Jugoslavija ir Lenkija.

Suomių sporto organizacijos apskelbė boikotą francūzų sportininkams dėl vokiečių Rūro okupacijos. Boikotas apreiškia—nutraukimas visų sportinių santykių su klubais ir asmenimis.

Vengrijoj profesionalizmas. Žymių fabrikantų ir vieno ministerio sumanymu nutarta sutverti profesionalų Futbolo Lygą ir klubus, kad pastatyti Vengrų futbolo į aukštesnį laipsnį. Profesionalizmui pasipriešino tik vienas klubas.

Hockey rungtynės 1923 m. pirmenybėms jau baigiamos. Paskutinių rungtynių vaisiai sekanti: Rig. irkl. klubas — Ameteris 13:1; L. S. B. — Keizervald 4:2; Ryg. irkl. klub. — Darb. Sporto Sąjunga 21:2; — IMCA — Universitetas 5:2. Finalo rungtynės dėl I vietos įvyks trečiadienį tarp L. S. B. ir Rygos Irkl. Klubu.

Lordas Kinnaird Anglų Futbolo Lygos Pirmininkas 77 metų mirė sausio m. 30 d. Lordas Kinnaird — ilgiausius metus darbavosi futbolo žaislo praplatinimui, būdamas apie 40 metų Futbolo žaislo tvarkytoju. Visa Anglija mini jo nuopelnus, laikraščiai deda didelius straipsnius apie jo darbą sporto srityje.

Prancūzai boikotuoja Švedų olimpinis žaislus, kurie įvyks Götėborgo mieste.

Vengrai boikotuoja Paryžiaus Olimpiadą, dėl to, kad vokiečiai nedaleidžiami prie jos.

I p o z i c i j a s.

Seimas.

28-sis posėdis 23. II. 20.

Eina ministerių atsakinėjimai į paklausimus dėl Mariampolės Realinės Mokyklos mokinių kratos ir areštavimo, dėl išmurzinimo Kauno miesto iškabų ir dėl dvarų darbininkų samdymo, atstatymo įstatymo nevykdymo.

Toliau Min. Pirmin. p. Galvanauskas praneša apie Klaipėdos krašto prijungimą prie Lietuvos ir tt. (Salėje ploja).

Be to Min. Pirmininkas kreipėsi į Seimą politinių kalinių pasikeitimo reikalu, kadangi Rusų kalėjimuose yra mūsų piliečių, politinių nusikaltėlių, o pas mus tokių esama Rusijos piliečių.

29-sis posėdis 23. II. 23.

Priimama: 1) Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerijos etatų papildymo ir pakeitimo sumanymas — I ir II skaitymu; 2) Krašto Apsaugos Ministerijos etatų pakeitimo sumanymas III-ju skaitymu; 3) Algų nustatymo kėriams įstatymo pakeitimo sumanymas —

III-ju skaitymu. Svarstoma I-ju skaitymu. „Namų, butų ir kambarių samdymo miestuose ir miesteliuose įstatymo pakeitimo sumanymas.“

30-sis posėdis 23. II. 27.

Pirmiausia eina Ministerių Kabineto atsakymai į paklausimus. Po to eina komisijų sąstato pakeitimas; ir priimama visa eilė įstatymų.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Nauji gelžkeliai.** Nutarta statyti šiuos plačiuosius gelžkelius: 1) Šiauliai — Amaliai — Telšiai — Kretinga — Klaipėda; 2) Kazlų-Rūda — Griškabūdis — Šakiai — Jurbarkas — Smalininkai. Ir siauruosius šiuos gelžkelius: 1) Ežerėnai — Dusėtai — Skapiškis; 2) Malėtai — Ukmergė; 3) Širvintai — Ukmergė.

— **„Aušros“ gimnazija.** 1-ji Lietuvių gimnazija Kaune su įvykusiomis „Aušros“ laikraščio 40 metų sukaktuvėmis, tapo pavadinta „Aušros“ gimnazija ir š. m. kovo 4 d. 17 val. iškilmingai, dūdų orkestrui griežiant himną, tapo atidengta nauja gimnazijos iškaba su naujuoju „Aušros“ vardu. Kalbėjo prof. M. Biržiška, primindamas „Aušros“ laikraštį.

— **Svečiai iš Klaipėdos.**

Kovo 1 d. iš Klaipėdos į Kauną atvyko Maž. Lietuvos Gelbėjimo Komiteto Pirmininkas p. Jankus, buvęs Direktorijos Prezidentas p. Simonaitis ir Klaipėdos krašto savanorių kariuomenės Vadas Budrys.

Stotyje juos iškilmingai pasitiko valdžios, visuomenės ir spaudos atstovai.

— **Panaikinama maito siena.** Nuo kovo 10 d. maito siena tarp Lietuvos ir Klaipėdos krašto panaikinama. Maitinės nukeliamos prie Nemuno ant Vokietijos sienos. Maitinių viršininku paskirtas p. Norkaitis, buvęs Kybartų maitinės viršininku.

Del susisiekimo pagerinimo. Viena žymi užsienio firma įteikė Lietuvos Valdžiai sumanymą Klaipėdos uostą žymiai pagilinti ir pertaisyti, kad ir didieji vandenynų garlaiviai galėtų į jį įplaukti. Ir Klaipėdos krašto gelžkeliai bus praplėčiami, patobulinami ir tiesesniais keliais su Kaunu ir kitais didesniais miestais surišami. Tam visam įrengti atsieis apie 150 milijonų litų.

Užsieniuose.

— **Čičerino nota Santarvei.** Sovietų užsienių reikalų komisaras Čičerinas pasiuntė Santarvei notą, kurioj parodo Rusų vyriausybės susidomėjimą Klaipėdos tranzitu ir protestuoja prieš Santarvės sąlygas, pastatytas Lietuvai be atsižvelgimo į Rusijos reikalus.

— **Lenkų vyriausybė** įteikė Ambasadorių Tarybai notą, kurioj protestuoja prieš Lietuvos vyriausybės žygį, kam ji išvariusi iš Klaipėdos Lenkų konsulą.

— **Tarptautinė maito konferencija.** Tautų Sąjungos generalis sekretorius išsiuntinėjo visoms valstybėms, Tautų Sąjungos nariams, o taip pat Vokietijai, Amerikai ir Meksikai pakvietimus dalyvaut

muito konferencijoj, kuri manoma šaukti š. m. spalio 15 d. Ženevoje.

— **Lenkų norai.** Lenkų vyriausybė prašo Santarvės, kad didžiosios valstybės pripažintų Lenkijai dabartines sienas. Didžiųjų valstybių atstovai Varšuvoje pareiškė lenkams, kad vasario 21 d. Lenkijos sienų reikalai buvę Santarvės svarstomi.

— **Nevedusiems mokesnis.** Neužilgo Estijoje bus priimtas įstatymas, kuriuo visi nevedusieji abiejų lyčių daugiau 25 metų amžiaus turės mokėti už nevedimą ir netekėjimą tam tikrą mokesnį.

Terminai telefonijos reikalams.

1922 m. gruodžio 21 d. ir 1923 m. sausio 4 d. Terminologijos Komisijos posėdy buvo svarstomas Karo Mokslo Skyriaus Komisijai įteiktas telefonijos reikalams terminų sąrašas.

Nutarta, kad tam tikriems reikalams gali būti vartojami šie terminai:

1. Amplitūda. Telefono membranos virpesio amplitūda mažėja, eina mažyn. — Амплитуда колебаний телефонной мембраны уменьшается.

2. Armatūra (elektros) — арматура (элект.).

3. Varžtas — болт.

4. Bifilarė (elektroje), dvisiūlė arva — бифилярная обмотка.

5. Beoris, beorė erimė, erdvė — безвоздушный безвоздушное пространство.

6. Tašelis, sijelė (nedžio) — брусочек. Perkūnsargi, žaibosargą, žaibogašą sudaro du atskiri tašėliai — громоотводъ состоитъ изъ двухъ отдѣльныхъ брусочковъ.

7. Vaga, vagelė, vagotas, vagelėtas — бороздчатый. Perkūnsargio pl k telės vago os, vagelėtos — поверхность громоотводчатой пластинки бороздчата.

8. Arva — обмотка. Špūlios vija, vijelė; špūlės arva turi 120 vijelių — витокъ, обмотка катушки имѣетъ 120 витковъ.

9. Garso aukštis, aukštumas — высота звука.

10. Suvokti — воспринимать. Telefono membrana gerai suvokia mažiausius garso virpesius — телефонная мембрана хорошо воспринимаетъ малѣйшія колебанія звука.

11. Savokus — восприимчивый.

12. Rintė — шурупъ, винт.

13. Rintės pavidalo, rintėtas, rintinis, rintėtinis — винтообразный, винтовой. Rintėtinė graižtva — винтовая нарезка.

14. Tubas — войлокъ.

15. Iškyšis, io — выступъ.

16. Vilnėtas, vilniškas, vilnėtinis paviršius, vilnių pavidalo paviršius — волнистая, волнообразная поверхность.

17. Įvaras — втулка.

18. Antrinis (antrinė ir pirminė arva) — вторичный (вторичная и первичная обмотка).

19. Atgaminti; telefonas atgamina garsus — воспроизводить; телефонъ воспроизводитъ звуки.

20. Šaukiantysis (šaukiančioji stotis) — вызывающий (вызывающая станция).

21. Iššaukiamoji stotis — вызываемая.

22. Šaukiamasis, telefono prietaisas; — вызывной приборъ телефона.

23. Šauktuvas. Aparato šauktuvas, šaukiklis. Šaukikli- (šauktuvas) negerai šaukia — вызыватель плохо действуетъ.

24. Vibratorius (zirziamasis šauktuvas, šaukiklis) — вибраторъ (фонический вызыватель).

25. Iššaukimas. (šaukiamasis prietaisas iššaukia gretimąją stotį) — вызовъ (вызывной приборъ станции служитъ для вызова сосѣдней станции.)

26. Šakutė, dvišakis, io (tel. aparato) — вилка (телефоннаго аппарата).

27. Išpiova, iškarpa — вырѣзь.

28. Išdroža (iškasa, kasimas, — žemėje pyliny) — выемка геležы, меды.

29. Volto lankas — вольтова дуга.

30. Galiava; galiavų, galimumų teorija. — вѣроятность (возможность); теорія вѣроятностей.

31. Prieštaras, prieštaravimas; teorija turi daug prieštaravimų — возражение, противорѣчій; теорія имѣетъ много возражений.

32. Drėgnumas — сырость.

33. Dėgmė — влажность.

34. Balso, balsinės stygelės — голосовыя связки.

35. Histeresė. Magnetėjimas susidėres, einas iš magnetizmo liekanų, vadnamas histerese — гистерезисъ. Намагничивание, происходящее отъ остатка магнетизма, называется гистерезисомъ.

36. Griozdiškas, griozdūs. Griozdiški telefono aparatai netinka lauko ryšiams, sąrvšiams. — Громоздкій. Громоздкіе телефонные аппараты неудобны для полевой связи.

37. Veržeklis, veržlė — гайка.

38. Kaukti, švilpti — гудѣть.

39. Švilptukas, kaukūtis, kauklis (mašinoje). Jau sušvilpė fabrikų švilptukai — гудокъ. Заводскіе гудки уже загудѣли.

40. Plynas — гладкій. Veidrodžio paviršius plynas.

41. Liaunas, lankstus — гибкій.

42. Gesyti, gesau, gesinti, gesinu — гасить.

43. Perkūnijos elektra — грозовое электричество.

44. Grupinis, ė — групповой. Perkūnsargių esti atskirinių ir grupinių.

45. Aprabus. Šiam reikalui vietoj tikslaus matuojamo prietaiso vartojami ir naudojami aprabūs — грубый. Для этой цѣли, вмѣсто точнаго достаточно воспользоваться и грубымъ измѣрительнымъ приборомъ.

46. Lizdas. Telefono komutatorius turi 5 lizdus. — Гнѣздо. Телефонный коммутаторъ имѣетъ 5 гнѣздъ.

47. Dvipolis, dvigalis; dvigalis perjungtis (čio) arba pertas. Двухполосный (двухполосный переключатель-рубильникъ).

48. Išjungtis, čio — выключатель.

49. Įjungtis, čio — включатель.

50. Lanko pavidalo, lankiškas, lanko, lankinis žibintas — Дугообразный, дуговой фонарь.

51. Dvilaidė linija. Telefono linijos esti dvilaidės ir vienlaidės — Двухпроводная линия. Телефонныя линіи бывають двухпроводныя и однопроводныя.

52. Dvivielis, ė — двухпроводочный.

53. Įėjimas. Mikrotefono danktely yra išpiova (skylė) orui įeiti — доступъ. Въ крышкѣ микротелефонной коробки имѣется вырѣзь (отверстіе) для доступа воздуха.

54. Detalė, smulkmena — деталь.

55. Diskas — дискъ.

56. Dvižastis, čio, dvižastė svirtis — двуплечій, двуплечій рычагъ.

57. Abipusiškas telefono pasikalbėjimas, pašnekesys — двухсторонный разговоръ по телефону.

58. Įmlus — емкій įmlumas — емкость.

59. Geležies rėžis — желѣзная полоса.

60. Standus. Tiltu santvara standi — жесткая форма моста.

61. Užtaisas, užtaisalas — зарядъ (электр.).
 62. Atraitai — заплечики.
 63. Krumpliaratis, krumpliuotas ratas, krumpliuotinis ratas — зубчатое колесо.
 64. Gnybtas — зажимъ.
 65. Gnybrintis (čio) — сажимный винтъ.
 66. Nutraukti grandinė — разомкнуть цѣпь.
 67. Suvesti grandinė — замкнуть цѣпь.
 68. Pristiprinti, pritvirtinti, prikergti — прикрѣпить.
 69. Įstiprinti, įtvirtinti, įkergti — закрѣпить, закрѣпить неподвижно.
 70. Pristiprinimas, pritvirtinimas, prikergimas — прикрѣпление, закрѣпление, укрѣпление.
 71. Skambalėlis, skambutis, varpelis — звонокъ.
 72. Z rzeklis (zirzeklis zirzia kaip musia) — зуммеръ, (зуммеръ издаеть звукъ подобный жужжанію мухи).
 73. Užkabas — зацѣпь.
 74. Indukcinė špulelė — индукціонная катушка.
 75. Induktorius — индукторъ.
 76. Kibirkštis, žiezirba — искра.
 77. Kibirkštigasa, kibirkštigauda — искрогаситель, искроловитель.
 78. Inercija — инерція.
 79. Kibirkštininkas, kibirkštikas — искровой разрядникъ (радиотелеграфія).
 80. Komutatorius — коммутаторъ.
 81. Kodas, ženklųnas — кодъ Морза азбука.
 82. Trinkelė — колодка.
 83. Klijuotė (klijuotė cerata) — клеенка.
 84. Kalenkoras — коленкоръ (ткань).
 85. Žiediškas, žiedo pavidalo — кольцевой, кольцеобразный.

(Bus daugiau).

Šie terminai yra paskelbti „Lietuvos“ 23 Nr. sausio 30 d. vieno mėnesio kritikai. Jei galutinai skelbiant bus pataisyti, jos bus paskelbtos vėliau.

Nauji Karo Mokslo Skyr. leidiniai.

Pėstininkų Rikiuotės Statutas. I dalis. Pėstininkų parengimas. Kaunas, „Varpo“ B-vės Spaustuvė. 1923. 17,5×12,5. 150 pusl.

Pėstininkų Rikiuotės Statutas. II dalis. Pėstininkų veiksmai manevrinėse kautynėse. Kaunas, „Varpo“ B-vės Spaustuvė. 1923. 17,5×12,5. 156 pusl.

Pulkininkas Bobinskis. Vokiečių induktorofoninis lauko aparatas 1916 m. Kaunas, 1923. 18,5×12. 54 pusl.

Paprasčiausių medinių sljinių tiltų tipai. Kaunas, Valstybės Spaustuvė. 1923. 17,5×12,5 92 psl. 19 tab.

Užsienio spauda Karo Mokslo Skyriuje 1923.

Austrija: 1) Militärwissenschaftliche und technischen Mitteilungen. 2) Oesterreichische Wehrzeitung. 3) Український Прапор. 4) Український Скиталець.

Belgija: Bulletin Belge de Science Militaire.

Bulgarija: 1) Народная Отбрана. 2) Отечество. 3) Военен Журнал.

Cekoslovakija: 1) Důstojnické Listy. 2) Nova Ukraina. 3) Prager Presse.

Danija: Dansk Artilleri—Tidsskrift.

D. Britanija: 1) Flight. 2) The Aeroplane.

Estija: 1) Sõdur. 2) Sõdur Lisa.

Ispania: 1) La guerra y sa Preparation. 2) Memorial de Caballeria. 3) Memorial de Infanteria.

Italija: 1) L'Europa Orientale. 2) Revista d'Artiglieria e Genio.

Jugo-Slavija: Ратник (Ratnik).

Latvija: Latwijas Kareivis.

Lenkija: Polska Zbrojna.

Meksika: Revista del Ejercito y de la Mariha.

Olandija: 1) Mavors. 2) Artilleristisch Tijdschrift.

Prancūzija: 1) La Revue d'Infanterie. 2) Le Temps. 3) L'Humanité. 4) Revue de Cavalerie 5) Revue du génie Militaire.

Rumunija: 1) Revista Romania Militara. 2) Revista Sanitara Militara.

Rusija: 1) Красный Флот. 2) Морской сборник. 3) Сборник трудов военно-научного общества при Военной Академии. 4) Техника и снабжение Красной Армии. 5) Военная Мысль. 6) Военная наука и революция. 7) Военное Обозрение.

Šveicarija: Allgemeine Schweizerische Militärzeitung.

Vokietija: 1) Berliner Tageblatt. 2) Deutsche Allgemeine Zeitung. 3) Deutsche Soldaten-Zeitung. 4) Дни. 5) Militär-Wochenblatt. 6) Накануне. 7) Wissen und Wehr. 8) Война и Мир.

Šis tas.

— **Meteoras.** Pr. m. gruodžio 10 d. Rusijoje netoli Caricino (ties Volga—Dono kazokų apygardoje) ties Saichano stotim nupuolė didžiulis meteoras. Meteorais vadina puolančius iš dangaus akmenis arba geležies mases.

Minimam meteorui puolant dangus tarp Vladimirovkos kaimo ir Leninsko miestelio staiga nušvito. Po kelių minučių, dideliu užimu ir trenksmu, tartum kartu šautų iš kelių patrankų, meteoras nupuolė. Nuo trenksmo išbirėjo daug Vladimirovkos kaimo langų. Per keletą valandų net ir tolokai būnantieji nuo šio meteoru, jautė didelį karštį. Nupuolęs jis giliai įlindo į žemę, tik 8 1/2 metro kyšo iš žemės. Nors daug meteorų išpuola, bet šitokių dar nebuvo girdėtis ir jis savo didumu viršija kitus, iki šiol nupuolusius. Minimam meteoras yra tamsiai pilkas akmuo, turįs daugiau 21 metro ilgio ir 8 1/2 metr. pločio; gali sverti apie 3.276.000 kilogramų arba 200 000 pūdų.

Taigi didokas dangaus svečias.

— **Negrų priežodžiai.** Mokslininkas Delarosse, tyrinėjęs Vakarų Afrikos negrų dvasinį gyvenimą, savo veikale „Negrų siela“ surinko vaizdingų negrų išminties pavyzdžių. Čia paduodu kai kuriuos jų:

1. Matydamas, kad užsidegė tavo brolio barzda, apipilk savąjį vandeniu.

2. Tavo liežuvis tai liūtas; jei tu jo nesukaustysi, jis tave prarys.

3. Anglys tyčiojasi iš pelėnų.

4. Ašaros nematomos, kai lyja.

Knygos atsiųstos redakcijai paminėti.

Vormistelu—Ohjesääntö (V. O.) Helsingissä, Kustannusosakeyhtiö otava, 1920 m., 297 pusl.

Tai gimnastikos statutas, skiriamas Suomiu kariuomenei fizinės kultūros reikalui. Už kelių mėnesių,

berods, ir mes susilauksime statuto. Todel pravartu pažvelgti ir į mūsų kaimynų tolygius veikalus.

Knygą sudaro: įvadas ir atitinkami skyriai apie mankštymų suskirstymą į rūšis ir tvarkos judesius (komandos); laisvoji mankšta, pratimai šautuvu, pratimai ant grindų, įrankių gimnastika (kartys, kanatai, švedų sienelė, laiptai, turnikas, bumas, parolėlės sijos, arklys ir ožys), grumtynių ir pramogos dalykai, metodinė dalis ir indivydinė bei rytmečio gimnastika.

Palyginę šio statuto turinį su anuokart peržiūrėtu Latvių fizinio auklėjimo reguleminu (Kar. 6 Nr.) čia nerandame lengvosios atletikos, nei neracionalio sunkumų kilnojimo, nei plaukymo, nei žaidimų tikrojo to žodžio prasmė. Pritaikomąją (lauko) gimnastiką atstoja grumtynių skyrius. Tatai charakteringa.

Suomiai, būdami artimi švedų kaimynai ir savo fizinei kultūrai yra daug ką pasisavinę iš anų, tikrosios gimnastikos kūrėjų.

Lingo dvasia jaučiama per visą veikalą, išskyrus tas vietas kur dėstomi pratimai ant turniko ir parolėlių sijų. Bet ir tie du įrankiai suomių protingai, gali sakyti, vartojami. Mankštymų sritis aprėžta, ir stengiamasi daryti tik naudingus, kad ir neefektyvius mankštymus.

Indivydinė gimnastika, kaip ir tenka pageidauti, yra tinkamai įvertinta.

Kūno kultūros organizacija ir metodika bendrais bruožais panaši mūsų (žiūr. „Isak. Kariuom. 153 Nr.)

Nė visai patogiu skirstyti mankštymus sulyg įrankiais, o ne sulig ta įtaka, kurią jie organizmui daro. Suomių gimnastikos statute pratimai skirstomi įrankiais, kaip ir latvių.

Įsidemėtina mūsų kariams, kad laisvų judesių skyrių nerandame, ką nors panašaus į sakalų judesius Nr. Nr. Tatai girtinas dalykas. Ir nors latvių statute ir nematyti sakalų judesių palikimų, bet gi jie dar latvių kariuomenėje mėgiami ir praktikuojami, kaip teikią žiūrovam didelio efekto.

Higienos ir atropologinių nurodymų visai menka. Ir karių skirstymas grupėmis ne visai konkretingai apibūdintas.

Išleistas dailiai. Paveikslai gaminti iš fotografijų. Yra net kinematografiniu būdu gamintų iliustracijų.

Karolis Dinelka.

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 70. Ar virštarnybinių puskarininkų žmonos gauna veltui maisto davinį, arba kitokią pašalpą?

P. Juodis ir T. M. Vargų Juozas.

Ats. 70. Tuotarpu negauna nei davinio nei kitokios pašalpos, bet tuo reikalu yra keliamas klausimas.

Kl. 71. Einant 1922 m. Kar. Isak. 211 Nr. 1 § turėjau teisės būt paleistu iš kariuomenės, bet mane užlaikė, kadangi buvau 4 mėn. 18 d. pabėgime. Išskaičius pabėgimo laiką š. m. sausio 19 d. sueina man du metų karo tarnybos, t. y. jau atitarnavau pabėgimo laiką, tai ar turiu teisės dabar būt paleistu iš kariuomenės ar reikės laukti atskiro parėdymo?

Nežinantis.

Ats. 71. Nepaleis be atskiro parėdymo.

Kl. 72. Pasilikęs antrai tarnybai tapau pakeltas į

puskarininkio laipsnį, tad ar ištarnavus pasižadėtą laiką neužlaikys mane kaip puskarininką.

P. Butkauskas.

Ats. 72. Neužlaikys.

Kl. 73. Ar neimtu mano brolio. 1902 m. gimusio, kariuomenėn, jei aš pasilikčiau virštarnybiniu?

J. Masandukas.

Ats. 73. Tarnyba broliui būtų atidėta 1 metams iki tol, kol Tamsta tarnautumei, bet kuomet liktum paleistu, tuomet jį paimtų.

Kl. 74. Esu gimęs 1904 m., bet neseniai grįžus iš Rusijos neturėjau gimimo metrikų ir mane paskaite gimusiu 1902 m., priėmė kariuomenėn. Dabar gavau iš Rusijos metrikus, tad ar paleis iš kariuomenės?

Jaunuolis.

Ats. 74. Tą klausimą riša Vyriausioji Naujokų Priėmimo Komisija; kreipkis T. per savo apskr. N. Priėm. Komisiją. (Žiūr. „Kario“ 6 Nr. „Kl. ir atsak.“ 49 atsakymą).

Kl. 75. Ar ima kariuomenėn mokinius iš vidurinių mokyklų ir liaudies mokytojus?

Mokinys.

Ats. 75. Iš vidurinių mokyklų imami; atidedamia tarnyba tik aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų mokiniams. Liaudies mokytojai, turintieji mokytojo cenzą neimami.

Kl. 76. Š. m. pavasarį bus dalinamas dvaras, kuriame nuomavau 10 deš. žemės sklypą, o išeidamas Lietuvos kariuomenėn palikau savo seserį rūpintis tuo ūkiu. Ar galėsiu gauti tą žemės sklypą ir kur kreiptis?

P. Butkevičius.

Ats. 76. Galėsi. Kreiptis savo valsčiaus žemės reformos komisijon (jei ji veikia) arba į apskr. žemės tvarkytoją.

Kl. 77. Esu gimęs 1896 m. ir pr. m. III 20 d. buvau šauktas kariuomenėn, bet dėl šeimos padėties paleistas iki V. 15 d. 1922 m. IV. 28 d. pastojau kariuomenėn savanoriu, tad ar galiu dabar skaitytis savanoriu, o jei ne, tai ar paleistu iš kariuomenės, kadangi mano draugai 1896 m. gimimo kartu šaukti su manimi ir V. 15 d. dar buvo paleisti iki spalio m., o paskiau Isak. Kar. 203 Nr. 2 § tapo priskirti į naujokų rezervą?

Raštininkėlis.

Ats. 77. T. skaitaisi savanoriu ir turi ištarnauti pasižadėtą laiką (žiūr. „Kario“ 3 Nr. „Kl. ir atsak.“ 22 atsak. „a“). Tik atitarnavęs pasižadėtą laiką galėsi kelti paleidimui iš kariuomenės klausimą komandos keliu.

Kl. 78. Š. m. IV. 1. būsiu paleistas iš kariuomenės, ar galėsiu pasilikti tarnauti už brolių?

J. Masandukas.

Ats. 78. Negalėsi, atitarnauti už brolių; kadangi kiekvienas Lietuvos pilietis, tinkamas karo tarnybai, turi atlikti sau paskirtas karinės prievolės. Toliau žiūrėk sau 73 atsakymą.

Kl. 79. Aš laikiau kvotimus divizijos štabe, įgijimui nerik. puskarininko laipsnio; išlaikęs kvotimus ar galiu apsisūti prie laipsnio žymės kampa?

Kuopos Raštininkas.

Ats. 79. Negali, kadangi šis kampas yra ženklų baigimo mokomos kuopos.

Redakcijos atsakymai.

Nors „Karyje“ jau buvo skelbta, kad klausiantiems, bet nepadavusiems pilno savo antrašo į klausimus neatsakinėsime, tačiau kasdien Redakcija gauna klausimų, kuriuose pasirašoma tik viena pavardė, jokio antrašo nepaduodama, tad paantrindami pranešame,

kad nepadavusiems pilno savo antrašo į klausimus neatsakinėsime.

Šalia savo tikros pavardės ir adreso, galima paduoti koks nors parmanytas žodis, kuriuo ir atsakysim, tada tikrai klausiančiojo vardas nebus paskelbtas ir liks vien Redakcijos žiniai.

K. Vaičiūliui. Žiūr. š. m. „Kario“ 2 Nr. „Klausimai ir atsakymai“ 19 atsakymą P. Vidžiūnėriui. Ar gali Tamsta gauti milicijos nuovados viršininko ar jo padėjėjo vietą, tas priklauso nuo T. tose pareigose gabumų.

Simui Balsiui. Žiūrėk „Kario“ 4 Nr. atsakymą 35.

K. Kardinskui. Žiūr. „Kario“ 7 Nr. „Klausimai ir atsakymai“ 55 atsakymą.

Vincui Šuminui. Vyties Kryžiaus statuto dar nėra išleista ir nenustatyta jam jokių teisių.

A. Jaugai. Patariame Tamstai ir toliau panašių str. rašyme lavintis. Kreipkite daugiau dėmesį į lietuvių kalbos mokymosi.

Pr. Gyliui. Patartume gerai įsiskaityti į Bizausko „Lietuvos teoriją“ ir apskritai nuolatos skaityti mūsų geresniųjų poetų raštus.

K. Kūliui. Žiūr. „Kario“ 5 Nr. 45 atsakymą.

J. Bisliui. Žiūr. „Kario“ 2 Nr. 19 atsakymą 1 punktą.

J. p. E. Mikšiui. Žiūr. „Kario“ 2 Nr. atsakymą 19, punktą 3, 3 Nr. atsak. 23. Kaip mažžemiai, jei Jūsų apskrityje liktų žemės nuo bežemių, galėtumėt dar kiek gauti, einant įstatymų mažžemius žeme ap rūpinti.

St. Diegeliui. Į T. klausimą negalima atsakyti, kadangi nepažymėjote savo klausime, kokiems tikslams tie namai valsciuje yra apkainuojami ir koku tikslu savininkas nesutinka.

Komisija turi būti mažiausia iš 3 asmenų: pirminko ir 2 narių; vienas negali.

Peštukui. Antrajam savo klausimui rasi atsakymą „Kario“ 2 Nr. 9 atsakyme. Pirmuoju klausimu atsakome „Kl. ir ats.“ 67 atsakymu „K.“ 9 Nr.

J. Mas. Niekas netur teisės rinktis sau tinkamesnių maisto gabaliukų, kitus tuo skriaudžiant. Nuskrustas karys gali paduoti skundą vyresnybei komandos keliu. Už savo vyresniojo ar viršininko įžėdimų ir dar veiksmu karys teismo sunkiai baudžiamas. Be eilės valgis niekam netur būt išduodamas, išskiriant besiskubinančių tarnybos reikalais.

Ig. Buividui. Gali jus paleisti dalies vadas; kreipkitės į jį.

Sargui. Savanoriu ištarnautas laikas įsiskaito tikron karo tarnybon. Norint, kad paleistų, reikia dalies vadui pristatyti tokius dokumentus, iš kurių būtų aišku, kad tikrai esi tarnavęs savanoriu ir kiek laiko. Antruoju klausimu žiūrėk „Kary“ 68 atsakymą.

K. Vaičiūnui. Žiūrėk „Kario“ 7 Nr. „Klausimai ir atsakymai“ 55 atsakymą.

Skaistgiriui. I. Gautumei. II. Žiūrėk „Kario“ 5 Nr. „Kl. ir ats.“ 45 atsakymą. III. Gerai baigus pakelia. Atitarnauti reikia nors ir taikos metu, bet kiek laiko, — dar nėra nustatyta.

Bajoraičiui. Tuo tarpu nemanoma sutrumpinti karo tarnybos. Kariai įgyjusieji kokį karo laipsnį, privalo būtinai nešioti jam atitinkamus ženklus. Baigę nerikuotės puskarininkų kvotimus nešioja ženklus, nustatytus nebaigusiems mokomas kuopas. Žiūrėk Karių uniformos pavyzdžius.

R. Žiedui. „Vasario 16..“ nedėsim — silpnai

Aukos Klaipėdiečiams.

10-tas Mariampolės p. p. 58 l. 82 c. ir iš 4-tos Divizijos Štabo 293 lt. 53 ct.

LIETUVOJE TĖRA TIK

ATSPINDŽIAI

LIETUVOJE TĖRA TIK

PAVEIKSLUOTAS MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.

Atspindžiams rašo: Vac. Biržiška, P. Būdytis, P. Galaunė, F. Kirša, P. Klimas, S. Kolupaila, J. Laurinaitis, B. Sruoga, S. Šemerys, J. Tysliava, Vaižgantas, A. Vienuolis, Z. Žemaitis, J. Žilevičius ir kiti.

Atspindžiams teikia fotografijų: K. T. V. fotografas Domeika, Ek. Karių B-vės fot. Ščupakas ir k. Atspindžiai kelia aikštėn mūsų kultūros darbus, valstybės gyvenimo įvykius, mūsų mokslo, kultūros ir valstybės veikėjus ir reiškinius.

Atspindžiai parodo kitų valstybių žymiausius gyvenimo įvykius, veikėjus ir t. t.

Atspindžių turinys suprantamas ir inteligentui ir mažai mokytam žmogui.

Atspindžius redaguoja Mjr. J. Laurinaitis, leidžia K. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Atspindžių kaina: vienam Nr. — 2 litai 50 c., metams — 30 litų. Spaudos dalykams pabrangus kainos gali būti pakeltos.

ATSPINDŽIŲ Redakcija ir administracija: Kaunas, Laisvės Al., 12. Telefonas 90.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.